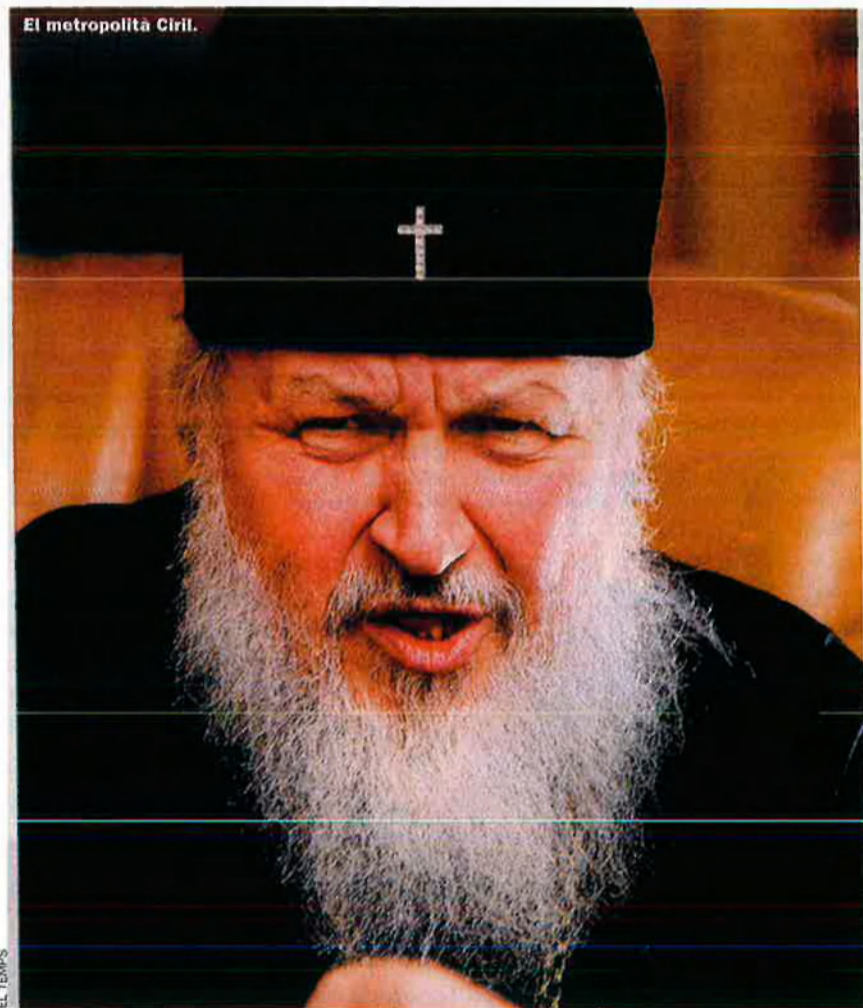

“La bretxa entre rics i pobres a Rússia és escandalosa”

Ciril, metropolità de Smolensk i Kaliningrad, és ministre d'Afers Estrangers de l'Església Ortodoxa Russa i probable successor de l'actual Patriarca, Aleix II. Abans de les eleccions que es faran a Rússia aquest diumenge, 2 de març, Ciril parla dels valors cristians a l'era postcomunista i la relació entre l'Església Russa i el president Vladímir Putin.

Eminència, després de la dissolució de la Unió Soviètica, l'Església Ortodoxa Russa semblava haver vençut els ateus comunistes. Però ha estat capaç d'omplir el buit espiritual posterior?

—Jo no ho anomenaria un buit. Sota el comunisme, l'església no tenia una manera directa d'influir la societat, però va influir la cultura i la consciència russes. Recorde una guia turística d'un monestir a Vologda a principi dels anys 70, que parlava d'arquitectura i pintura com si fera un sermó. No parlava de cristianisme, però el seu discurs depenia d'un sistema de valors cristià. Doncs bé, aquesta dona no estava sola. Escriptors i artistes parlaven molt paregut. O algú es trobava una església destruïda i hi descobria un altre món més enllà de les sòrdides finques prefabricades on vivia la gent. Els valors cristians sempre s'han mantingut vius entre la població. I, en darrer terme, van fer caure el comunisme.

—La criminalitat i la corrupció foren aclaparadors després de la dissolució de la Unió Soviètica. L'assassinat, el furt i el frau esdevingueren fenòmens de masses. Això no fou una derrota per a l'església?

—Reviscolar la moralitat és un procés llarg. També trobem altes taxes de criminalitat en més països. A més, Rússia feia front a canvis socials en massa. La nostra economia estava en ruïnes, hi creixia la influència estrangera i també la mentalitat consumista, la fixació en l'èxit, totes aquestes idees postmodernes que ho tracten tot com si tot fora relatiu i que ja no ens demanen de distingir entre la veritat i la mentida.

—El capitalisme, al capdavant, és pitjor que el comunisme?

—Certament, l'economia de lliure mercat ha demostrat ser més eficient que l'economia planificada. A diferència dels directius de les empreses, però, l'església també creu en la justícia. Tocant a això, no tenim pas menys problemes avui, potser fins i tot més, que durant l'època soviètica. La bretxa entre rics i pobres a Rússia és escandalosa. Treballem en aquesta qüestió.

—Deveu trobar obscè com els oligarques russos exhibeixen la seua riquesa, amb els palaus i els iots.

—No correspon a l'església d'assenyalar algú i dir: aquest té iots i avions,

doncs agafem-li les riqueses i redistribuïm-les. Això va passar a la revolució del 1917. Aleshores deien que el paradís era el pas següent a l'expropiació. Però el que va venir després fou un infern. Déu guarde Rússia de repetir el mateix error! Tanmateix, el govern ha de vetllar perquè la bretxa no es faci massa gran. En depèn el futur del país.

—Quin mal us fan, posem per cas, els homosexuals marxant pels carrers de Moscou en una desfilada, com també ho fan a Berlín o a Amsterdam?

—Això esborra la frontera entre el bé i el mal, entre el pecat i la santedat. Fins i tot l'adulteri ja no sembla un pecat, per bé que tot adúlter sent que ha fet alguna cosa malament. Però tot ésser humà té una consciència, i això és una cosa que ni tan sols els marxistes no van poder esborrar. La Bíblia ho anomena *pecat*. Però no condemnem aquestes persones. L'església s'oposa que aquesta gent siga perseguida o ofesa. Però, perquè s'hauria de propagar el pecat? La desfilada gai és una mostra flagrant de sodomia. En aquest cas, també podríem promoure més pecats, com ha passat sovint a la televisió. Això degenera la moralitat pública. Correspon a l'església anomenar *pecat* el pecat. Altrament, ja no compliria la seua missió. Dissortadament, la tendència al món actual és advocar per alliberar-se sexualment, mentre s'oblida pràcticament d'alliberar-se del mal.

—Quina forma de govern propugna l'Església Ortodoxa a Rússia? Alguns dels vostres clergues semblen atrets pel tsarisme, és a dir, la monarquia.

—Donar suport a una forma de govern o una altra no és la nostra principal preocupació. Salvar les ànimes és fonamentalment possible sota qualsevol forma de govern. Diversos pobles i religions han coexistit pacíficament a Rússia durant segles. Tan sols podem tenir futur com a nació unificada si resistim el regionalisme i el separatisme. Rússia és inimaginable sense l'Ortodòxia.

—En canvi, hom té la impressió que l'Església Ortodoxa està prou ben disposada envers el president Putin —i que espera obtenir-ne l'ajuda per a resoldre alguns dels seus problemes.

—Comprenc l'esperit de la vostra pregunta prou clarament, però hem prohibit als nostres clergues d'unir-se

a cap partit. Alguns van concórrer a les eleccions legislatives durant els anys 90. Això no pot ser. L'església ha de ser la mateixa per a tothom. Quan la Duma fou assetjada el 1993 i vam fer front al fantasma d'una guerra civil, aquest monestir on seiem avui fou l'únic lloc on les parts enfrontades van poder reunir-se. Això fou possible, precisament, perquè tothom entenia que l'església no pot donar suport als uns ni als altres. En un estat multipartit, no pot tenir adversaris o aliats polítics. Ningú no hauria de poder plantar-se davant d'una església i dir: jo no hi entre, perquè ací és on els meus adversaris polítics se senten com a casa. I els polítics no poden recolzar-se en l'església en un intent barroer de guanyar popularitat.

“L'església ha d'anomenar ‘pecat’ el pecat. Altrament, ja no compliria la seua missió”

—Però la vostra església ha pres partit clarament. Va acollir amb beneplàcit la decisió bizantina de Putin de nomenar Dimitri Medvedev com a successor. I també va exhortar Putin perquè continuara de primer ministre.

—No hi vam reaccionar positivament perquè Vladimir Putin li donara suport, sinó perquè Medvedev és un polític amb experiència. I la idea de Putin de convertir-se en cap de govern no contradia la nostra Constitució. Putin encapçala el partit que ha aconseguit el 64% dels vots a les eleccions legislatives: té el dret moral d'investir-se cap de govern.

—Molts russos estan descontents amb el fet que recentment vau intentar introduir la vostra religió com a assignatura obligatòria a les escoles.

—Nosaltres volem ensenyar els aspectes fonamentals de la cultura de les religions tradicionals, i proposem que els estudiants tinguin la llibertat d'escollir la religió ortodoxa, islàmica, jueva o budista com a assignatura a l'escola. Començarà el 2009 amb una

assignatura anomenada *cultura moral i espiritual*. Als nens de famílies no religioses se'ls haurà d'oferir també una assignatura; es podria anomenar *ètica laica*. Alemanya és un exemple preclar per a nosaltres en aquest sentit.

—Què en penseu, dels clergues ortodoxos que volen eliminar la teoria de l'evolució de Darwin del currículum perquè contradiu la història de la creació a la Bíblia?

—L'estudi del món físic no hauria de ser l'objecte de la religió, i per aquesta raó l'església no hauria d'adoptar cap teoria científica com a pròpia. L'Església Catòlica va cometre aquest error en predicar el geocentrisme. Quan els científics van descobrir posteriorment que no era la Terra, sinó el Sol, que ocupava el centre del nostre sistema, van ser considerats heretges. Copèrnic també era rector, i l'Església Catòlica del moment es veia a si mateixa com una comunitat científica. L'Església Ortodoxa mai no ho ha pretès. La teoria de Darwin té molts adeptes, però també uns quants interrogants oberts. Per exemple, ningú no ha aportat proves precises de la transició d'una espècie a una altra. Seria erroni de considerar la teoria de Darwin com l'única correcta. És la teoria més estesa avui, certament, però demà podria ser substituïda per una altra. També hi hagué un temps en què el marxisme es considerava l'única teoria correcta i fonamentada científicament...

—Podeu albirar una reunificació de l'Església Catòlica Apostòlica Romana i l'Ortodoxa, que han estat separades durant gairebé un mil·lenni?

—La divisió és una conseqüència del pecat humà. En aquest sentit s'assembla a un divorci. L'occident i l'orient cristians es van dividir perquè creien que ja no es necessitaven l'un a l'altre. La reunificació tan sols s'assolirà mitjançant un acostament espiritual. Tant se val quants documents signem. Tret que tinguem el sentiment que ens estimem mútuament, que som una família i que cada membre necessita l'altre, la unitat no es materialitzarà.

Martin Doerry, Christian Neef i Matthias Schepp

© Der Spiegel — EL TEMPS
Traducció: Guillem Soler